

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **G.**, C., zastúpený: **M.**, advokátom, Advokátska kancelária **B.**, s. r. o., V., X., proti žalovaným: 1/ **E.**, I., H., 2/ **B.**, I., H., 3/ **J.**, N., N., 4/ **M.**, N., N., 5/ **B.**, Z., H., 6/ **J.**, S., H., 7/ **M.**, I., H., 8/ **R.**, P., N., 9/ **B.**, P., N., o zaplatenie **3.130.507,20 Sk s príslušenstvom**, o návrhu žalovaných 3/, 4/, 8/ a 9/ na nariadenie predbežného opatrenia, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 23. októbra 2008 č. k. Z-2-38 Cb 741/95-230 m e n í tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením zakázal žalobcovi sa pokračovať v speňažovaní nehnuteľností zapísaných na LV č. X. pre obec N., k.ú. C. ako rodinný dom, súp. č. X. postavený na parc. č. X., pozemky parc. č. X. – záhrady – o výmere X. m2 a parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria – o výmere X. m2, vlastníci 1/1: Ľ. a manželka B., rod. D. a nehnuteľností zapísaných na LV č. X. pre obec N., k.ú. N. ako rodinný dom súp. č. X. postavený na parc.č. X., pozemky parc.č. X. - zastavané plochy a nádvoria – o výmere X. m2 a parc.č. X. – záhrady – o výmere X. m2, vlastníci 1/1: J. a manž. M., formou dobrovoľnej dražby, až do právoplatného skončenia súdneho sporu, vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. Z–2–38 Cb 741/95.

Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že dňa 23. septembra 2008 bol súdu doručený návrh žalovaných 3/, 4/, 8/ a 9/ na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým súd zamedzí predaj nehnuteľností vo vlastníctve L. a manželky B. (žalovaní v 8. a v 9. rade), zapísaných na LV č. X. pre obec N., k.ú. C. a vo vlastníctve B. a manž. M. (žalovaní v 3. a 4. rade) zapísaných na LV č. X. pre obec N., k.ú. N. vo forme dobrovoľnej dražby, ktorú začala na návrh žalobcu spoločnosť D., a.s., B.. Uvedená spoločnosť už vykonala prípravné úkony, napr. 12.8.2008 vyzvala vlastníkov nehnuteľností, aby umožnili ich ohliadku pre účely ohodnotenia. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia je doložený LV č. X. a č. X., listom D., a.s. a listami navrhovateľov predbežného opatrenia žalobcovi v tomto konaní, v ktorých sú uvedené dôvody, pre ktoré nie je možné dražbu vykonať. Okrem spochybnenia pravosti uplatňovanej pohľadávky poukazujú najmä na skutočnosť, že toto konanie bolo na návrh žalobcu prerušené uznesením č. k. Z-2-38Cb 741/95-210, pretože žalobca podal dovolanie proti rozsudku NS SR sp. zn.: 2 Obo 80/2004, ktorým bolo rozhodnuté o neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva dňa 23.8.1993 na zabezpečenie pohľadávky vzniknutej z úverovej zmluvy právneho predchodcu žalobcu. Dovolacie konanie je vedené pod sp. zn. I Obdo V 102/05.

Súd pri rozhodovaní vychádzal z ust. § 102 O.s.p. a z jeho citácie v spojení s ust. § 74 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dôvodom pre nariadenie predbežného opatrenia môže byť potreba dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi, alebo obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Súd môže predbežné opatrenie vydať, ak je osvedčená aspoň danosť práva, t. j. vecná aktívna legitímácia navrhovateľa a osvedčenie, že uplatňovaný nárok nie je zjavne neopodstatnený. Potrebou dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi treba rozumieť taký stav vzťahov, že potreba riešenia neznesie odklad.

V prejednávanej veci súd dospel k záveru, že navrhovatelia predbežného opatrenia sú vecne aktívne legitimovaní a danosť práva na nariadenie predbežného opatrenia voči žalobcovi je osvedčená. Z obsahu spisu je preukázané, že sám žalobca podaním zo dňa 2.3.2006 požiadal súd (okrem návrhu na zmenu petitu žaloby), aby konanie prerušil z dôvodu, že prebieha také konanie, ktoré má význam pre rozhodnutie súdu v tomto konaní, a to dovolacie konanie, vedené na NS SR pod sp.zn. I Obdo V102/05; návrhu súd vyhovel uznesením č.k. Z-2-38Cb 741/95-210, právoplatným 31.8.2006. Rozsudkom sp.zn.

2 Obo 80/2004 z 15.6.2005 totiž Najvyšší súd Slovenskej republiky na návrh niektorých žalovaných v tomto konaní vyslovil, že zmluva o zriadení záložného práva zo dňa 23.8.1993 na zabezpečenie pohľadávky z úverovej zmluvy č. 34/334023 zo dňa 24.9.1992 je neplatná. S ohľadom na výrok citovaného rozsudku má súd za to, že navrhovateľom predbežného opatrenia začatím prípravy a pokračovania v dobrovoľnej dražbe hrozí nebezpečenstvo vážnej ujmy na ich majetkových právach. Keďže ide o taký vážny stav vzťahov medzi účastníkmi, že je ich dočasná úprava súdom neznesie odklad, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

Žalobca podal proti uzneseniu v zákonnej lehote odvolanie podaním zo dňa 12. novembra 2008.

V odôvodnení odvolania uviedol, že navrhovatelia nepreukázali existenciu nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy a navrhovatelia majú možnosť využiť iné právne prostriedky obrany proti výkonu záložného práva. Poukázal na znenie § 151j ods.1 Obč.Z. a uviedol, že žalobca ako záložný veriteľ a osoba oprávnená na podanie návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby, využil svoje zákonné právo v zmysle vyššie citovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka, podal návrh na vykonanie dobrovoľnej dražby na nehnuteľnosti, ktoré sú vo vlastníctve navrhovateľov (predbežného opatrenia).

Nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, predpokladá určitý objektívne krátky časový úsek, počas ktorého by mohlo dôjsť k prípadnej ujme. Táto zákonná podmienka na vydanie predbežného opatrenia splnená nebola, nakoľko v súvislosti s výkonom predmetnej dobrovoľnej dražby, nebolo ešte vydané ani oznámenie o dražbe a nebol ešte vypracovaný ani znalecký posudok, ktorý je nevyhnutnou podmienkou realizácie dobrovoľnej dražby v zmysle ustanovení zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“). Vzhľadom na uvedené, nemožno objektívne zdôvodniť existenciu nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

Ďalej v bode III. odvolania poukázal a rozpísal svoje pohľadávky, ktoré mu vznikli z úverových zmlúv zabezpečených tromi záložnými zmluvami.

Ďalej v odvolaní poukázal na § 3 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, podľa ktorého nemožno dražiť predmet dražby, s ktorým navrhovateľ dražby, alebo dražobník na základe zmluvy, vykonateľného rozhodnutia súdu, alebo vykonateľného rozhodnutia orgánu verejnej správy, nemôže nakladať, alebo ak konanie dražby vylučuje osobitný predpis. V zmysle citovaného ustanovenia, ako i ďalších ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách a iných právnych predpisov, odvolateľovi nie je známa existencia takej prekážky (okrem predbežného opatrenia), ktorá by bola spôsobilá obmedziť právo odvolateľa na výkon záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Za takúto prekážku nemožno považovať ani prerušené súdne konanie, nakoľko v tomto súdnom konaní zatiaľ nedošlo k vydaniu právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, v ktorom by súd rozhodol, že odvolateľ nie je oprávnený domáhať sa uspokojenia pohľadávky voči žalovaným v súdnom konaní výtazkom z predaja nehnuteľností; ani tvrdenia žalovaných, že odvolateľ nie je oprávnený vykonať dražbu, nakoľko nie je záložným veriteľom; a to i napriek skutočnosti, že žalovaným bolo postúpenie pohľadávky na odvolateľa oznámené v zmysle § 528 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uznesením zo dňa 14. novembra 2005 Krajský súd v Bratislave pripustil zámenu účastníkov v súdnom konaní na strane žalobcu a do konania namiesto spoločnosti Slovenská konsolidačná, a.s. vstúpil odvolateľ.

Odvolateľ považuje rozhodnutie súdu o nariadení predbežného opatrenia za neopodstatnené a tvrdenia navrhovateľov (PO) považuje za účelové. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolateľ navrhol, aby odvolací súd v súlade s § 220 OSP rozhodnutie prvostupňového súdu zmenil a rozhodol tak, že, návrh navrhovateľov na vydanie predbežného opatrenia zamietá. Zároveň odvolateľ žiada, aby súd priznal odvolateľovi náhradu trov konania, ktoré budú vyčíslené v lehote troch dní odo dňa vyhlásenia rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec ako súd odvolací (§ 10 ods.2) podľa § 212 ods.1 bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods.2 O.s.p. v znení platnom a účinnom od 15. októbra 2008 a zistil, že odvolanie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či navrhovatelia predbežného opatrenia (v konaní žalovaní v 3/, 4/, 8/ a 9/ rade) osvedčili právne relevantným spôsobom opodstatnenosť svojho návrhu.

Právny nástupca žalobcu sa svojou žalobou domáhal plnenia z úverovej zmluvy č. 334023-3 zo dňa 24. septembra 1992, na základe ktorej bol poskytnutý úver 3.500.000,- Sk, ktorý bol zabezpečený zmluvami o zriadení záložného práva, a to formou dodatkov č. 1, 2, 3.

Zmluvou o zriadení záložného práva, dodatku č. 2 (na l.č. 26) uzavreli s predchodcom žalobcu p. S. s manželkou, p. S. s manželkou (v tomto konaní po p. S. sú účastníkmi jeho dediči) a táto zmluva (návrh na vyslovenie jej neplatnosti) bola predmetom konania Z-2-46 Cb 783/96, odvolacieho konania (2 Obo 80/2004) a dovolacieho konania 1 Obdo V 102/2005, v ktorom bolo rozhodnutie odvolacieho súdu zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie tomuto súdu. Odvolací súd v tejto veci opätovne rozhodol rozsudkom zo dňa 1. októbra 2008 (č.k. 2 Obo 74/2008). V uvedenom konaní navrhovateľa predbežného opatrenia (žalovaní 3,4,8,9) nie sú účastníkmi konania.

Predmetom tohto odvolacieho konania je však posúdenie, či navrhovateľa predbežného opatrenia osvedčili potrebu jeho nariadenia. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa, nakoľko nebolo osvedčené, v čom je právo navrhovateľov predbežného opatrenia ohrozené, ani potreba dočasnej úpravy pomerov týchto účastníkov. Podľa názoru odvolacieho súdu skutočnosť, že prebieha konanie o vyslovenie neplatnosti záložnej zmluvy, ktorú so žalobcom uzavreli iné osoby, než navrhovateľa predbežného opatrenia (i keď ako zabezpečovací inštitút na rovnakú úverovú zmluvu), nezakladá nárok, ktorý by osvedčoval ohrozenie ich práva resp. právom chránených záujmov, ani potrebu dočasnej úpravy pomerov. Navrhovateľa predbežného opatrenia uzavreli záložné zmluvy k úverovej zmluve (dodatok č. 1 a č. 3), teda samostatné zmluvy a zo žiadnej právnej úpravy nevyplýva, že prípadným vyslovením platnosti, či neplatnosti konkrétneho zmluvného vzťahu uzavretého medzi inými subjektmi (v tomto prípade vyslovenie neplatnosti záložnej zmluvy ako dodatku č. 2 k úverovej zmluve), zároveň bez ďalšieho neznamená súčasne neplatnosť (resp. platnosť) zmluvy rovnakého typu, uzavretej medzi žalobcom a navrhovateľmi predbežného opatrenia, teda odlišnými subjektmi.

Predbežným opatrením môže súd okrem iného nariadiť účastníkovi, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami, aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal (§ 76 ods.1 písm. e/, f/ O.s.p.).

Ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov, alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať, alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie, alebo zabezpečí dôkaz.

Dôvodom pre nariadenie predbežného opatrenia je vždy dočasná úprava pomerov účastníkov a zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený. Znakom predbežného opatrenia je jeho predbežný – dočasný charakter t.j. že upravuje pomery účastníkov, alebo zabezpečuje výkon rozhodnutia do doby, než súd vydá konečné rozhodnutie vo veci.

Účelom predbežného opatrenia je iba dočasná úprava pomerov účastníkov a nejde o rozhodnutie konečné, preto pred jeho nariadením, nemusí byť nárok nepochybne preukázaný. Predbežné opatrenie môže byť nariadené len vtedy, ak je preukázané, že je potreba upraviť dočasne pomery účastníkov, alebo je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia mohol byť ohrozený. Ostatné rozhodné skutočnosti nemusia byť spoľahlivo preukázané. K nariadeniu predbežného opatrenia postačuje, ak sú aspoň osvedčené t.j. javia sa aspoň ako pravdepodobné.

V predmetnej veci podali návrh na nariadenie predbežného opatrenia žalovaní v 3/, 4/, 8/ a 9/ rade a svojim podaním a priloženými dôkazmi neosvedčili v tomto konaní potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov smerujúcu k obmedzeniu práv žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného dospel k záveru, že napadnuté uznesenie nie je vecne správne, preto ho podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia podaný žalovanými v 3/, 4/, 8/ a 9/ rade, zamietol, nakoľko neboli osvedčené zákonom predpokladané skutočnosti pre nariadenie predbežného opatrenia v tejto veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.

V Bratislave 16. decembra 2008

JUDr. Jana Zemaniková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková